

Toprağa basamadan ölmek!

Sabah kahvaltılarına ve daha birçok yemeğe lezzet katan yumurtanın sofralarımıza gelmesinin arkasında aslında oldukça eziyet dolu ve hüzünlü bir yolculuk yer alıyor. Endüstriyel hayvan üreticileri, hızla artan ihtiyacı karşılamak adına hayvanlar için eziyet verici üretim yöntemlerini kullanmaya yöneliyor ve endüstriye hizmet eden tavuklar toprağa basmadan ölüyor.

KAFES sistemi... Tavuğun ve yumurtanın endüstriyel olarak üretilip pazarlandığı bir sistem. Bu sistem, tavukların A4 kağıdı boyutundaki kafeslerde, doğal hareketlerinin oldukça kısıtlanarak yetiştirildiği bir 'seri üretim' yöntemi. Bu yöntem, tavuğun doğasına ait birçok özelliği olanaksız kılıyor.

Türkiye'de kafessiz tavukçuluğun endüstriyel hayvancılıkta kullanılmaması için firmalarla görüşmeler yapan Kafessiz Türkiye Kampanyası yetkilisi Emre Kaplan, bu konudaki bilgilerini ve düşüncelerini bizimle paylaştı.

Kanatlarını dahi açamıyorlar

Kafessiz Türkiye Kampanya Direktörü Emre Kaplan, kafes sistemlerinde tavuk başına dosya kağıdı kadar alanın düştüğünü belirterek bu durumun tavuğun doğasına aykırı ve temel içgüdülerini yerine getirmesine engel olduğunu belirtiyor. Kaplan, "Toprağa basamadan ölmek, yüksek bir tünekte uyuyamamak, kanadını bile açamamak, bu hayvanlar için bir felaket" ifadelerini kullanıyor. Kafes sistemindeki tavukların nasıl bir ortamda yaşadığı konusuna ise Kaplan, "Kafes sistemindeki bir tavuk, yumurta vermeye başladığı andan itibaren sıkışık tel bir kafesin içine alınıyor. Kullanılan altyapı değişse bile de bir kafeste yaklaşık 6 tane hayvan oluyor. Bir tavuğa düşen alan yalnızca bir dosya kağıdı kadar. Bu kafeslerden üst üste 5 veya 6 kat olabiliyor" şeklinde konuşuyor.

Kafes sistemleri tavukların doğasına ve içgüdülerine tamamen aykırı. İnsanların 4 bin yıldır tavuk yetiştirdiği göz önünde bulundurulursa tarihin hiçbir döneminde böyle bir yöntemin uygulanmadığını söylemek yanlış olmaz. Kafesli sistemlerin kullanıldığı yapay üretim sistemlerinin uzun vadeli etkilerini henüz öngöremesek de biz insanlar ve tavuklar için bir belirsizlik ve risk doğuruyor.

Kuluçka merkezlerinden üretim tesislerine

Yumurta için yetiştirilen tavuklar, kuluçka makinelerinde dünyaya geliyor. Tavuklar doğduktan bir süre sonra cinsiyetlerine bakılarak erkek olanların 'çöpe' atılma işlemi gerçekleştiriliyor. Özellikle senelerdir endüstriyel tavukçuluk sektöründe oldukça tartışılan bir durum olan erkek tavukların imhasına ilişkin tepkiler ise oldukça fazla. Erkek olan civcivlerin imha edilmesinden sonra dişi civcivlerin aşı işlemleri gerçekleştiriliyor. Kaplan konuya ilişkin olarak, "Civcivler çok sıkışık kafes koşullarında strese girerek birbirlerini sık sık gagaladıkları için civcivlerin gagalarının ucu kesiliyor. Ve maalesef biliyoruz ki tavukların gagaları da bizim burnumuz gibi duyarlı ve acı hissedebiliyorlar" ifadelerine yer veriyor. Bütün bu işlemlerden sonra cinsel olgunluğa erişen ve yumurta verebilir hale gelen tavuklar yumurta tesislerine taşıyor.

Kamu sağlığı da tehlikede

Tavukların kötü şartlarda yaşamlarını sürdürmelerinin insanların sağlığını etkileyebileceğini belirten Kaplan, Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesinin bu konuda yaptığı bir araştırmaya atıfta bulunarak kafes sistemlerinde yetişen tavuklarda Salmonella bakterisinin daha yaygın görüldüğünün altını çiziyor ve bunun kamu sağlığı açısından da bir sorun olduğunu söylüyor.

Kafes sistemi Türkiye'de oldukça büyük bir sektör olan endüstriyel hayvancılıkta da kullanılan bir yöntem. Bu alanda tavuk ürünlerini menülerinde bulunduran büyük firmalara karşı kampanyalar yürüten Kafessiz Türkiye Kampanyası, birçok şirketin kafessiz sisteme geçeceğinin taahhüdünü almış durumda. Konuya ilişkin düşüncelerini dile getiren Kaplan, yumurta sektörünün

Kanat dahi açamıyorlar

Antibiyotik kullanıyorlar

Toprağa basmadan ölüyorlar

Kuluçka makinesiyle dünyaya geliyorlar

Dosya kağıdı kadar alanlarda yaşıyorlar

Erkekler civcivken öldürülüyorlar

Civcivken gagaları kesiliyor

Toplum sağlığını olumsuz etkiliyorlar

deki üretici sayısının oldukça yüksek olduğunu belirterek kafes sistemini kullanmayan üretici sayısının oldukça az olduğunu belirtiyor.

Kafes sistemi nedeniyle dar mekanlarda yaşamlarını sürdürmeye çalışan tavuklar, kapalı alanlarda hareket edemedikleri için sağlıksız bir şekilde büyüyor. Özellikle dışkıların birikmesi ve yoğun tavuk popülasyonu, hayvanlar arasında oluşabilecek bulaşıcı hastalıkların önünü açıyor. Hayvanların sağlıklarının korunması adına pek de önerilmeyen bir yöntem olan antibiyotikli yiyeceklerin sıkça verilmesi de insanları tehdit eden diğer bir önemli sorun.

Konvansiyonel ve zenginleştirilmiş kafesler

Dünya nüfusunun hızlı artışı ile artan ihtiyaçları karşılamak amacıyla oluşturulan endüstriyel hayvancılık yöntemleri hayatımıza son 30 yılda girdiği için bu konudaki yönetmelikler de yeni yeni gelişmeye başladı. Kafesler kendi içinde konvansiyonel ve zenginleştirilmiş olmak üzere ikiye ayrılıyor. Zenginleştirilmiş kafeslerde hayvan başına düşen kullanılabilir alan ne yazık ki yine A4 kağıdından küçük olsa da tavuklara konvansiyonel kafeslere nazaran daha geniş bir ortam sunuyor. Aynı zamanda tünek ve folluk gibi bazı mobilyaların da bu kafeslere eklenmesi gerekiyor. Avrupa Birliği (AB) mevzuatıyla uyumlu olarak Türkiye'de

de 2015'te konvansiyonel kafeslerin yasaklanması hedefleniyordu. Fakat bu reform, yurt dışından ithal olduğundan Türkiye'deki endüstriyel hayvancılık lobisi, bu reformu kolaylıkla ertelekti. Güncel mevzuata göre konvansiyonel

kafesler 2023'ten itibaren yasaklanacak. Tabii bu yasağın tekrar ertelenmemesi için insanların bilinçlenmesi gerekiyor.

Kafesten vazgeçiliyor

Toplumun sağlığını tehdit eden kafesli sistemden vazgeçen ülke sayısı giderek artıyor. Türkiye'ye benzer gelişmişlik düzeyine sahip birçok ülkede önemli gelişmeler kaydedildi. Gerek hayvan haklarının korunması konusunda gerekse insan sağlığının tehlikeye girmesi adına birçok ülke kafes sisteminden vazgeçerek gezen tavuk yumurtalarının tüketimine yöneliyor. Bu aslında tam olarak bir arz-talep durumu. Bu yüzden tüketicilerin alışveriş yaparken özellikle gezen tavuk yumurtası talep etmesi, ilerleyen süreçlerde üretici firmaların kafessiz sisteme geçmesini önemli ölçüde teşvik edecek. Türkiye'de kısa bir sürede çok ciddi bir yolun kat edildiğini ifade eden Kafessiz Türkiye Kampanyası Gönüllüleri, Türkiye'nin bu kapsamda Avrupa ve diğer ülkelere nazaran kafesli sistemi çok daha hızlı bir şekilde terk edebilecek kapasiteye sahip olduğunu söylüyorlar. Kamuoyunun çok daha bilinçli olduğunu belirten Gönüllüler, Türkiye'de kısa sürede kafes sisteminin biteceğini düşünüyorlar.

Emre Kaplan